

Kadışehri (Yozgat) İlçesindeki Meyveciliğe Genel Bakış

Selcan Taşcı¹, Serdar Özyalın²

¹Bozok Üniversitesi Akdağmadeni Meslek Yüksekokulu, Bitkisel ve Hayvansal Üretim Böl. Kadışehri, Yozgat

²Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Çanakkale

e-posta: slcntsc@gmail.com

Özet

Yozgat ili bitkisel üretiminde en büyük paya tahıl üretimi sahiptir. Yozgat ilinde toplam 592.809 hektar işlenen tarım alanının %72.93'lük büyük bölümünde tahıl üretimi yapılırken sadece %1.30'unda meyvecilik yapılmaktadır. Kadışehri ilçesinde ise 12.415 hektarlık toplam işlenen tarım alanının sadece %5.28'inde meyvecilik yapılmaktadır. İlçede üretimi yapılan başlıca meyve türleri elma, armut, kiraz, vişne, üzüm ve ceviz ile sınırlı kalmaktadır. Üretilen ürünlerin çoğu aile içi tüketilmekte ve ekonomik olarak değerlendirilmemektedir. Ancak bölge Karadeniz iklimi ve karasal iklim özelliklerini göstermektedir. Ayrıca kendine has mikroiklimaya sahip bölgeler mevcuttur. Bunlardan biri olan Deveci Havzası (Kadışehri)'nda çiftçi, devlet ve özel sektör iş birliği ile 352 kişinin 803 tarlası birleştirilip elde edilen 5.640 dekar üretim alanında, Türkiye'nin en büyük meyvecilik entegrasyon projesi 2011 yılında hayata geçirilerek 2014 yılında ilk ürünler alınmıştır. Bu çalışmada bölgenin meyvecilik üretim durumunu ortaya koyarak bu gibi büyük projelerin bölgeye olan katkısı irdelenmeye çalışılmıştır. Bu amaçla Kadışehri ilçesindeki 16 farklı köyden, 1 kasabadan ve ilçe merkezinden 114 çiftçiyle anket çalışması gerçekleştirilerek çiftçilerin meyveciliğe yaklaşımları belirlenmeye çalışılmıştır. Yapılan anket sonuçlarına göre bölgedeki çiftçilerin %89.47'si "Deveci Havzası Meyvecilik Entegrasyon Projesi"nin ilçeye olumlu katkısı olduğunu, %72.81'i böyle bir projeye arazilerini kiralayabileceklerini bildirmişlerdir. Bu çalışmamız bölgede meyveciliğin gelişim gösterebileceğini ve bölgenin ülkemiz meyve üretim potansiyeline katkı sağlayabileceğini ortaya koymaktadır.

Anahtar kelimeler: Yozgat, Kadışehri, Deveci havzası, meyvecilik

A General View of Orcharding in District of Kadışehri (Yozgat)

Abstract

Grain production has the largest portion in the plant production of Yozgat city. Although grain production has done in the big portion that %72.93, fruit production has done in only %1.30 of 592.809 hectare total cultivated agricultural area in Yozgat city. Also fruit production has done in only %5.28 of 12.415 hectare total cultivated agricultural area in Kadışehri district. The main species of fruit that producing in the district has limited with apple, pear, cherry, grape and walnut. Most of products have consumed by family members and they have not evaluated economically. However this region shows the features of the Black Sea climate and continental climate. Also there are regions that have own microclimate. By means of carrying out the biggest orcharding integration project of Turkey in Deveci Basin (Kadışehri) that one of these regions where obtained 5.640 decaire production area by compounding 803 agricultural area that belonging to 353 people through the cooperation between farmer, government and private sector, the first product has taken in 2014. In this study, it was purposed to probe that the contribution of these big projects to the region by revealing orcharding status of the region. For this purpose, it was tried to determine by making survey with 114 farmers from 16 different village, 1 town and centre of district in Kadışehri. According to the survey result, %89.47 of farmers observed that "Deveci Basin Orcharding Integration Project" provide a possitive contribution to the region, %72.81 of them observed that they are able to rent their argicultural areas to the projects like this. This study present that orcharding is able to develope in this region and this region could contribute to orcharding potential of our country.

Keywords: Yozgat, Kadışehri, Deveci basin, orcharding

Giriş

Ülkemiz gerek iklim koşulları gerekse toprak yapısı ve sulama imkanlarıyla önemli bir tarım potansiyeline sahiptir. Buna paralel olarak önemli oranda meyvecilik üretim potansiyeline de sahiptir. Ancak diğer tarımsal ürünlerde olduğu gibi meyvecilik üretimi de bu potansiyelin altında kalmaktadır. Bu durum pek çok sebepten kaynaklanmaktadır. Bunların

başlıcası üreticinin üretim ve pazarlama aşamasında karşılaştığı güçlüklerdir. Meyvecilik üretimindeki yoğun iş yükü ve ihtiyaç duyulan insan gücü, sulama maliyetleri, gübreleme maliyetleri, hastalıklardan ve zararlılardan korunma ve ilaçlama maliyetleri, hasat işlemleri gibi nedenlerden dolayı üreticiler başka ürünlere yönelmektedirler. Bunlara ek olarak üreticinin meyvecilik hakkında (iklime ve toprağa uygun

meyve türü seçimi, tarla parselizasyonu ve düzenlemesi, üretim süreçleri, hastalıklarla ve zararlılarla mücadele, budama, pazar durumu, hasat süreçleri vb.) yeterince bilgi sahibi olmaması, çiftçilerin tarımsal kuruluşlar ve üniversitelerle iletişiminin, bilgi alışverişinin yeteri kadar olmaması, şehirlere olan göç sebebiyle iş gücü ihtiyacının karşılanamaması, arazilerin miras nedeniyle paylaşımındaki sorunlar sıralanabilir. Buna benzer sorunlar ülkemizin farklı yerlerinde yapılan çalışmalarda da bildirilmiştir (Esengün 1993; Güleriyüz ve Ertürk, 1999; Güleriyüz ve Ertürk, 2001; Gün ve ark., 2006; Hatun, 2010; Kalkışım ve ark., 2011; Özkan, 2012; Yıldırım ve Onay, 2012)

Yozgat ili İç Anadolu Bölgesi'nin karasal iklime sahip illerinden birisidir. Kadişehri ilçesi (40° 06' - 39° 53' K ve 35° 36' - 36° 00' D) Yozgat (117 km), Sivas (150 km) ve Tokat (115 km) illerinin ortasında yer almaktadır. Yüzölçümü 57.800 ha'dır. Kadişehri sınırları içinden geçen Çekerek ırmağı bölgeye verimlilik katmaktadır. Kadişehri ilçesi denizden uzakta ve yüksek rakımda (1040 m) olmasına karşın yer yer Karadeniz iklimi özelliklerini göstermektedir. Yağış rejimi Karadeniz bölgesine benzerdir. Ortalama metrekareye 570 kg yağış düşerken yılın 60-70 günü yağışlı geçmektedir. Hakim rüzgar yönü poyrazdır (Kuzey-Doğu). Kadişehri'nde iklim Yozgat merkeze ve diğer ilçelere göre nispeten daha ılımandır (Kadişehri Belediyesi, 2015). İlçenin toprakları genellikle tınlı ve killi-tınlı topraklardan oluşur. Toprak yapısı pH bakımından yüksek alkali düzeyde (8.24-9.27) organik madde, azot ve fosfor bakımından fakir potasyum açısından zengindir (Kadişehri Belediyesi, 2015; Anonim, 2015a).

Yozgat ili tarımsal üretimi içinde meyvecilik oldukça az bir paya sahiptir. Yozgat ili bitkisel üretiminde en büyük paya tahıl üretimi sahiptir. Yozgat ilinde toplam 592.809 ha işlenen tarım alanının %72.93'lük büyük bölümünde tahıl üretimi yapılırken sadece %1.30'unda meyvecilik yapılmaktadır. Benzer durum Kadişehri meyveciliğinde de görülmektedir. Kadişehri ilçesinde 12.415 ha'lık toplam işlenen tarım alanının sadece %5.28'inde meyvecilik yapılmaktadır (Tüik, 2013). İlçede üretimi yapılan başlıca meyve türleri elma, armut, kiraz, vişne, üzüm ve ceviz ile sınırlı kalmaktadır. Üretilen ürünlerin çoğu aile içi tüketilmekte ve ekonomik olarak

değerlendirilmemektedir. Yukarıda bahsettiğimiz pek çok sorun nedeniyle üreticiler meyveciliğe ilgi göstermemektedir.

Kadişehri ilçesindeki meyveciliğin bu olumsuz durumu 2011 yılında ilçenin Kabalı Köyü'nde hayata geçirilen "Deveci Havzası Meyvecilik Entegrasyon Projesi" ile değişeceği öngörülmektedir. Çiftçi, devlet ve özel sektör iş birliği ile 352 kişinin 803 tarlası birleştirilip elde edilen 5.640 dekar üretim alanında, Türkiye'nin en büyük meyvecilik entegrasyon projesi 2011 yılında faaliyete geçirilmiştir (Anonim, 2015). Bu ölçekteki büyük bir proje bölgenin de ekonomik kalkınmasına doğrudan katkı sağlayacaktır. Yöre halkına istihdam sağlayacak ayrıca bölgede meyveciliğe olan ilginin artmasına neden olacaktır. Bölgenin ve ülkemizin meyve üretimine önemli oranda katkı sağlayacaktır. Bölgedeki üreticilerin meyveciliğe olan yaklaşımlarını, Deveci Havzası Meyvecilik Entegrasyon Projesi hakkındaki düşüncelerini, çiftçilerin yaşadıkları sıkıntılar, üreticilerin bilgi ve birikim durumları gibi konularda bilgi toplamak amacıyla Kadişehri ilçesindeki 16 farklı köyden 1 kasabadan ve ilçe merkezinden 114 çiftçiyle birebir anket çalışması gerçekleştirilmiştir. Bu çalışma bölgedeki çiftçilerin sorunlarının belirlenmesine ve çözümler için atılması gereken adımların neler olması gerektiğine yol gösterecektir. Ayrıca bölgede meyvecilik ile ilgili gelecekte ne gibi projelerin yapılmasının daha faydalı olabileceği konusunda da fikir verecektir.

Materyal ve Yöntem

Kadişehri ilçesinde gerçekleştirilen bu çalışmada ilçedeki meyveciliğe olan bakış açısını, meyveciliğin genel durumunu, potansiyelini ve karşılaşılan sorunları, üreticilerin sosyokültürel ve ekonomik durumlarını ortaya koymak amacıyla 16 farklı köyden (Akçakale, Çamsaray, Dikmesöğüt, Gümüşdiğin, Gümüşsu, Hanözü, Kabalı, Kemallı, Kıyılı, Ovacık, Örencik, Seyhan, Yakacık, Yankı, Yelten, Yoncalık), 1 kasabadan (Halıköy) ve ilçe merkezinden 114 çiftçi ile anket çalışması gerçekleştirilmiştir. Anket çalışması çiftçilerle karşılıklı olarak birebir mülakat şeklinde gerçekleştirildi. Üreticilerin son bir yıldaki (2014-2015) faaliyetleri araştırıldı.

Bulgular ve Tartışma

Yapılan anket çalışmasında çiftçilere son bir yıldaki (2014-2015 dönemi) tarımsal

faaliyetleriyle ilgili sorular sorulmuştur. Anket çalışmasına göre çiftçilerin yaş ortalaması (48) oldukça yüksektir. Çiftçilerin %35.09'u 40-50 yaş aralığında olup sadece %9.65'i 20-30 yaş aralığındadır (Çizelge 1). Benzer şekilde Çoruh vadisinde meyvecilikle ilgili yapılan bir çalışmada çiftçilerin %61.60'ı 50 yaş ve üzerinde olduğu belirtilmiştir (Ertürk ve Güleriyüz, 2001). Yaş ortalamasının yüksek olması insan gücüne ihtiyaç duyulan meyvecilik açısından olumsuz bir durumdur. Çalışmamızda çiftçilerin eğitim durumlarının oldukça düşük olduğu görülmektedir. Çiftçilerin %66.67'si ilkökul mezunu iken, lise mezunlarının oranı %10.53'tür (Çizelge 1). Benzer şekilde Çoruh vadisinde meyvecilikle ilgili yapılan bir çalışmada çiftçilerin %51.60'ı ilkökul mezunu, %12.10'u lise mezunu oldukları belirtilmiştir (Ertürk ve Güleriyüz, 2001). Eğitim, bilgi ve bilinç düzeyi pek çok işte olduğu gibi meyveciliğin gelişmesi açısından önemli bir sorundur. Çalışmamızda anket yapılan çiftçilerin %27.19'si Kadişehri merkezde ikamet etmektedirler. Ankete katılanların %29.82'si yalnızca çiftçilikle geçimini sürdürürken %70.18'i çiftçiliğin yanında başka mesleklerle de uğraşmaktadırlar. Üreticilerin %37.72'si bitkisel üretimden geçimlerini sağladıklarını bildirmişlerdir. Ankete katılan üreticilerin toplam yıllık gelirleri ortalama 19.576,84 TL dir. Bunların yüzde %44.25'i 10.000-20.000 TL gelir aralığındadır. Çiftçilerin bitkisel tarım faaliyetlerinden elde ettikleri yıllık gelirleri ortalama 9.030,53 TL'dir. Bunların %54.39'u 1.000-5.000 TL yıllık gelir elde etmektedirler (Çizelge 1). Çiftçilerin %27.19'u 20-30 yıl süredir çiftçilikle uğraşmaktadırlar. Üreticilerin %68.42'sinin tarımsal kuruluşlara üyelikleri vardır. Bu kuruluşların başında Ziraat Odası ve Pancar Ekicileri Kooperatifi gelmektedir. Anket yapılan üreticilerin toplam 9.453 da arazisi mevcuttur. Üreticilerin %13.16'sı 40-50 da büyüklüğünde araziye sahiptir (ortalama 82.92 da arazi). Ankete katılan çiftçilerin nadasa bırakılan alanlar hariç toplam üretim alanı 7.502 da'dır. Bu arazilerin 4.653 da (%62.02)'ına buğday, 1.207 da (%16.09)'ına fiğ, 838 da (%11.17)'ına arpa ekilirken sadece 139 da (%1.85)'i meyveciliğe ayrılmıştır (Çizelge 1). Benzer şekilde Denizli'nin Buldan ilçesinde yapılan bir araştırmada 137.787 da'lık tarım alanının sadece %0.04'de meyvecilik yapıldığı bildirilmiştir (Gün ve ark., 2006). Çalışmamızda ankete katılan çiftçiler arazilerinden 2.175 ton

pancar, 1.048,41 ton buğday, 207.86 ton fiğ, 172.51 ton arpa, 108 ton silajlık mısır, 34 ton yem bitkisi, 15.5 ton meyve, 10 ton çavdar, 5 ton soğan, 5 ton çörek otu, 3 ton ayçiçeği ve yarım ton nohut elde etmişlerdir. Benzer şekilde Tüik'in verilerinde Kadişehri bitkisel üretiminde ilk iki sırada pancar ve buğday olduğu görülmektedir (Tüik, 2013). Anketimizin sonuçlarına göre Kadişehri'nde üretilen meyvelerin 13.5 tonu elma ve armut, 2 tonu ise üzumdür.

Ankete katılan çiftçilerin %61.40'ı arazilerinden düzenli ürün alamadıklarını belirtmişlerdir. Çiftçilerin %71.05'i tarımsal destek aldıklarını belirtmişlerdir. En çok mazot ve gübre yardımı almaktadırlar. Üreticilerin %92.11'lik çok büyük kısmı toprak analizi yaptırmamaktadır. Benzer şekilde Tokat ilinde üreticilerin %91.96'sı, Çoruh vadisinde %95.70'i toprak analizi yaptırmamaktadırlar. (Esengün, 1993; Ertürk ve Güleriyüz, 2001). Çalışmamızda toprak analizi yapan üreticilerin çoğunluğu bu analizleri 2-3 yılda bir gerçekleştirmektedirler. Çiftçilerin %87.72'si arazilerinde nadas uyguladıklarını %71.93'ü münavebe işlemi uyguladıklarını, %64.91'i aktif olarak sulama yapmadıklarını, %100'ü gübreleme işlemi, %97,37'si toprak işleme, %93,86'sı ilaçlama uygulamalarını gerçekleştirdiklerini bildirmişlerdir (Çizelge 1).

TÜİK'in 2013 verilerine göre Türkiye'nin toplam bitkisel üretim değeri yıllık 92.489.688.000 TL dir. Türkiye genelinde 32. sırada olan Yozgat ili bu değere %1.1'lik katkı sağlamaktadır. Yozgat ili Türkiye'nin 19.419.256 ton toplam meyve üretim miktarına %0.12'lik (22.883 ton) katkı sağlamaktadır. Türkiye'de toplam işlenen tarım alanının (20.578.637 ha) %2.88'i (592.809 ha) Yozgat ili sınırları içerisinde. Bununda 12.415 hektarlık bölümü Kadişehri ilçesi sınırlarındadır. Türkiye genelinde toplam üretilen 3.128.450 ton elmanın %0,24'ü (7.665 ton) Yozgat ilinde, bununda %1.98'i (152 ton) Kadişehri ilçesinde, 461.826 ton armutun %0.38'i (1.735 ton) Yozgat ilinde bununda %5.18'i (90 ton) Kadişehri ilçesinde, 494.325 ton kirazın %0.12' si (598 ton) Yozgat ilinde bununda %1.67'si (10 ton) Kadişehri ilçesinde, 4.011.409 ton üzümün %0,27'si (10.872 ton) Yozgat ilinde, bununda %0.25'i (27 ton) Kadişehri ilçesinde üretilmektedir (Tüik, 2013). Bölgede meyveciliğin gelişmesi için meyve tüketim ve pazarlama durumu da oldukça

önemlidir. Bölge insanının meyveye bakış açısı, meyvenin faydaları hakkındaki bilgi düzeyleri de buna ek olarak söylenebilir. Ankete katılanların %55.26'sı her gün meyve tüketmektedir. Anket verilerine bakarak ilçede meyve tüketim sıklığının çok yüksek olmadığını söyleyebiliriz (Çizelge 1).

Kadışehri ilçesindeki meyveciliğin bu iç açıcı olmayan durumu Kabalı Köyü'nde faaliyete geçen "Deveci Havzası Meyvecilik Entegrasyon Projesi"yle değişeceği aşikardır. Çalışma kapsamında dikilen tüm meyve türlerinden ilk ürünlerin 2015 yılında alınmasının öngörüldüğü bu dev ölçekli proje, bölgenin ülkemizdeki önemli meyve depolarından biri haline gelmesine fayda sağlayacaktır. Bölge üreticilerinin de meyveciliğe olan bakış açıları bu proje sayesinde değişmeye başlamıştır. Ankete katılan üreticilerin hepsi "Deveci Havzası Meyvecilik Entegrasyon Projesi"nden haberdardır. Üreticilerin %9.65'nin bu projede arazisi mevcut, %14.91'nin ailesinden en az bir kişi bu projede çalışmaktadır. Üreticilerin %74.56'sı bölgede yapılacak benzer bir projeye kendi arazilerini kiralayabileceklerini bildirmişlerdir. Ankete katılan çiftçilerin %88.60'ı projenin ilçeye ve bölgeye olumlu katkı sağlayacağını düşünmektedirler. Üreticilerin %66.67'si meyvecilik yapmayı düşündüğünü bildirmiştir. Ankete katılan çiftçilerin meyveciliğe ayırdıkları 139 da üretim alanının 110 dekarı bu proje bünyesine kiralananmış durumdadır.

Bölge meyveciliği için çok önemli olan projenin birinci etap için 352 kişinin 803 tarlasının birleşiminden oluşan 5.640 da'lık bir üretim alanı elde edilmiştir. Arazinin su ihtiyacı Çekerek Irmağı'ndan 6 adet pompa ile çekilip 27.000 m³ kapasiteli su havuzunda depolanarak karşılanmaktadır. Arazide radyo kontrollü otomatik damla sulama sistemi mevcuttur. Arazide yaklaşık 421.000 adet ağaç mevcuttur. Ayrıca arazide barkod sistemi ile iyi tarım uygulamaları yapılmaktadır. (Anonim, 2015), Çizelge 2).

Projenin orta ve uzun vadede üretim hedefleri mevcuttur. Projeden 2037 yılına kadar 235.000 ağaçtan %75'lik verimle yıllık 17.625 ton yarı bodur elma, 45.000 ağaçtan %20'lik verimle yıllık 900 ton tam bodur elma, 35.000 ağaçtan %75'lik verimle yıllık 2.625 ton yarı bodur armut, 50.000 ağaçtan %75'lik verimle yıllık 3.750 ton kiraz, 18.750 ağaçtan %75'lik

verimle yıllık 1.406 ton vişne, 15.000 ağaçtan %50'lik verimle yıllık 750 ton şeftali-nektarin, 10.000 ağaçtan %75'lik verimle yıllık 750 ton kayısı, 1.200 ağaçtan %75'lik verimle yıllık 48 ton ceviz üretim hedeflenmektedir (Anonim, 2015), (Çizelge 3).

Sonuç

Çalışma kapsamında Kadışehri'nde üreticilerle yaptığımız anket çalışması sonucunda üreticilerin meyve üretimini tercih etmedikleri belirlenmiştir. Karşılaşılan problemler yüzünden üreticiler başka ürünlere yönelmektedirler. Bu yüzden de Kadışehri meyve üretim miktarları çok düşük seviyelerde kalmaktadır.

"Deveci Havzası Meyvecilik Entegrasyon Projesi" Kadışehri'nin sahip olduğu meyvecilik potansiyeline güzel bir örnek olmuştur. Proje çiftçi, özel sektör ve devlet işbirliğiyle bölgeye de ekonomik hareketlilik getirmiştir. Orta ve uzun vadede planladıkları üretim miktarları ile Kadışehri ilçesi meyvecilikle adını daha çok duyuracaktır. Proje istihdam sağladığı gibi ürünlerin elde edilmesiyle, meyveciliğe bağlı diğer iş kollarını da bölgeye çekecektir. Sonuç olarak Kadışehri ilçesinde geri planda kalmış olan meyvecilik bu proje sayesinde potansiyelini daha da arttıracaktır. Yaptığımız anket çalışmasına göre bölge üreticisi de bu ve buna benzer projelere olumlu yaklaştıkları görülmektedir. Bölgede bu projeye benzer yeni projelerin yapılması Kadışehri'nin meyvecilikte önemli gelişim yapmasına olanak sağlayacaktır.

Kaynaklar

- Anonim, 2015. Deveci Havzası Meyvecilik Entegrasyon Projesi.
- Anonim, 2015a. Kadışehri İlçe Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü.
- Esengün, K., 1993. Tokat ilinde yetiştirilen başlıca meyvelerin üretim ve pazarlama durumu ve mevcut sorunları. Gaziosmanpaşa Üniversitesi Ziraat Fak. Dergisi, 10:43-58.
- Güleryüz, M., Ertürk, Y., 1999. Erzurum iline bağlı Pazaryolu ilçesindeki elma bahçelerinin mevcut durumu ve geliştirilmesi. Atatürk Üniv. Ziraat Fak. Dergisi, 30 (2):147-150.
- Güleryüz, M., Ertürk, Y., 2001. Çoruh vadisinde meyveciliğin genel durumu. Atatürk Üniv. Ziraat Fak. Dergisi 32 (1):33-40.
- Gün, A., Kankaya, A., Aşkın, A., 2006. Buldan'da meyveciliğin bugünkü durumu ve yakın gelecekte beklenen gelişmeler. Buldan Sempozyumu, 833-845.

- Hatun, Ü., 2010. Malatya havzası ve çevresinde iklim özelliklerinin meyveciliğe etkisi. Yüksek Lisans Tezi. Fırat Üniv. Sosyal Bil. Enst. Coğrafya ABD.
- Kadıışehri Belediyesi, 2015., www.kadishchri.bel.tr , Erişim: Temmuz 2015.
- Kalkışım, Ö., Onaran, A., Azeri, F.N., Turan, A., 2011. Gümüşhane ili ve ilçelerinde meyveciliğin genel durumu ve çiftçi uygulamaları üzerine bir araştırma, Gümüşhane Üniv. Fen Bil. Enst. Dergisi, 1 (2), 123-134.
- Özkan, Y., 2012. Bazı nektarin çeşitlerinin Tokat ekolojik koşullarında gelişme durumlarının belirlenmesi. Gaziosmanpaşa Üniv. Bilimsel Araştırma Projeleri Komisyonu Sonuç Raporu, Proje No: 2010-10.
- Tüik, 2013. Seçilmiş göstergelerle Yozgat 2013. Türkiye İstatistik Kurumu, Yayın No: 4262.
- Yıldırım, H., Onay, A., 2012. Batman ili meyveciliğine genel bir bakış. Batman Üniv. Yaşam Bilimleri Dergisi, 1(2): 149-160.

Çizelge 1. Kadişehri İlçesi'nde bitkisel üretim yapan çiftçilerle gerçekleştirilen anket sonuçları

Sorular	Veri Çeşidi	N	%	Ort.	Min.	Maks.	Toplam
Yaş	20-30	11	9.65	48.07	20	85	
	30-40	18	15.79				
	40-50	40	35.09				
	50-60	28	24.56				
	60-70	13	11.40				
	70<	4	3.51				
Eğitim Durumu	Yok	9	7.89				
	İlkokul	76	66.67				
	Ortaokul	16	14.04				
	Lise	12	10.53				
	Üniv.	1	0.88				
İkamet	Akçakale	1	0.88				
	Çamsaray	4	3.51				
	Dikmesöğüt	7	6.14				
	Gümüşdğin	2	1.75				
	Gümüşsu	5	4.39				
	Hanözü	17	14.91				
	Kabalı	11	9.65				
	Kemallı	1	0.88				
	Kıyılı	1	0.88				
	Ovacık	1	0.88				
	Örencik	2	1.75				
	Seyhan	2	1.75				
	Yakacık	1	0.88				
	Yankı	11	9.65				
	Yelten	4	3.51				
Meslek	Çiftçi (Bitkisel)	34	29.82				
	Çiftçi+Diğer	80	70.18				
Yıllık Toplam Net Gelir (TL)	1.000-5.000	16	14.16	19.576,84 TL	1.000 TL	146.000 TL	2.231.760 TL
	5.000-10.000	22	19.47				
	10.000-20.000	50	44.25				
	20.000-30.000	9	7.96				
	30.000-40.000	7	6.19				
	40.000-50.000	5	4.42				
	50.000-60.000	1	0.88				
	60.000-70.000	0	0.00				
	70.000-80.000	1	0.88				
Kaç Yıldır Çiftçilik Yapıyor	1-5	3	2.63	28	2	70	
	5-10	11	9.65				
	10-20	28	24.56				
	20-30	31	27.19				
	30-40	29	25.44				
	40-50	8	7.02				
	50-60	1	0.88				
	60<	3	2.63				
Tarm. Kur. Üyelik	Evet	78	68.42				
	Hayır	36	31.58				
Sahip Oldukları	<5	0	0.00	82.92	10	390	9.453

BAHCE Özel Sayı: VII. ULUSAL BAHCE BİTKİLERİ KONGRESİ BİLDİRİLERİ - Cilt I: Meyvecilik

Arazi (da)	5-10	1	0.88	(da)	(da)	(da)	(da)
	10-20	9	7.89				
	20-30	11	9.65				
	30-40	13	11.40				
	40-50	15	13.16				
	50-60	8	7.02				
	60-70	7	6.14				
	70-80	9	7.89				
	80-90	6	5.26				
	90-100	10	8.77				
	100-150	13	11.40				
	150-200	6	5.26				
	200-250	0	0.00				
	250-300	4	3.51				
	300<	2	1.75				
Nadas Hariç Üretim Alanı (da)	Buğday	114	62.02	65.54 (da)	3 (da)	200 (da)	4.653 (da)
	Arpa		11.17		2 (da)	60 (da)	838 (da)
	Çavdar		0.13		10 (da)	10 (da)	10 (da)
	Pancar		5.53		3 (da)	55 (da)	413 (da)
	Soğan		0.09		2 (da)	5 (da)	7 (da)
	Fig		16.09		2 (da)	90 (da)	1.207 (da)
	Silajlık mısır		0.40		10 (da)	10 (da)	30 (da)
	Çörek otu		0.40		30 (da)	30 (da)	30 (da)
	Nohut		0.07		5 (da)	5 (da)	5 (da)
	Yem bitkisi		1.34		10 (da)	90 (da)	100 (da)
	Ayçiçeği		0.94		70 (da)	70 (da)	70 (da)
	Toplam meyve		1.85		1 (da)	60 (da)	139 (da)
Ürün Miktarı (Ton)	Buğday	114	27.75	32.25 (Ton)	0.35 (Ton)	50 (Ton)	1048.41 (Ton)
	Arpa		4.57		0.5 (Ton)	15 (Ton)	172.51 (Ton)
	Çavdar		0.26		5 (Ton)	5 (Ton)	10 (Ton)
	Pancar		57.57		7 (Ton)	467 (Ton)	2.175 (Ton)
	Soğan		0.13		2 (Ton)	3 (Ton)	5 (Ton)
	Fig		5.50		0.5 (Ton)	20 (Ton)	207.86 (Ton)
	Silajlık mısır		2.86		3 (Ton)	70 (Ton)	108 (Ton)
	Çörek otu		0.13		5 (Ton)	5 (Ton)	5 (Ton)
	Nohut		0.01		0.5 (Ton)	0.5 (Ton)	0.5 (Ton)
	Yem bitkisi		0.90		4 (Ton)	30 (Ton)	34 (Ton)
	Ayçiçeği		0.08		3 (Ton)	3 (Ton)	3 (Ton)
	Toplam meyve		0.41		0.5 (Ton)	10 (Ton)	15.5 (Ton)
Düzenli Ürün Alımı	Evet	44	38.60				
	Hayır	70	61.40				
Tarımsal Destek	Evet	81	71.05				
	Hayır	33	28.95				
Toprak analizi	Evet	9	7.89				
	Hayır	105	92.11				
Nadas	Evet	100	87.72				
	Hayır	14	12.28				
Münavebe	Evet	82	71.93				
	Hayır	32	28.07				
Sulama	Evet	40	35.09				
	Hayır	74	64.91				
Gübreleme	Evet	114	100				
	Hayır	0	0				
Toprak İşleme	Evet	111	97.37				
	Hayır	3	2.63				

BAHCE Özel Sayı: VII. ULUSAL BAHCE BİTKİLERİ KONGRESİ BİLDİRİLERİ - Cilt I: Meyvecilik

İlaçlama	Evet	107	93.86				
	Hayır	7	6.14				
Tarımdan Geçim	Evet	43	37.72				
	Hayır	71	62.28				
Bitkisel Üretimden Yıllık Net Gelir (TL)	1.000-5.000	62	54.39	9.030,53 TL	500 TL	125.800 TL	1.069.480 TL
	5.000-10.000	29	25.44				
	10.000-20.000	15	13.16				
	20.000-30.000	3	2.63				
	30.000-40.000	1	0.88				
	40.000-50.000	2	1.75				
	50.000-60.000	0	0.00				
	60.000-70.000	1	0.88				
	70.000-80.000	0	0.00				
Devc. Hav. Proj.sinden Haberdar mı	Evet	114	100				
	Hayır	0	0				
Devc. Hav. Proj. de Arazisi Varmı	Evet	11	9.65				
	Hayır	103	90.35				
Devc. Hav. Proj. Çalışan Aile bireyi	Evet	17	14.91				
	Hayır	97	85.09				
Devc. Hav. Proj. İlçeye olumlu Katkısı	Evet	101	88.60				
	Hayır	13	11.40				
Benzer yeni bir projeye arazi verir mi	Evet	85	74.56				
	Hayır	29	25.44				
Meyve Tüketim Sıklığı	her gün	63	55.26				
	haftada 3	23	20.18				
	haftada 1	26	22.81				
	iki haftada 1	2	1.75				
	tüketmiyorum	0	0.00				
Meyvecilik yapmayı düşünüyor mu	Evet	76	66.67				
	Hayır	38	33.33				

Çizelge 2. Devcei Havzası Meyvecilik Entegrasyon Projesi'nde dikili olan ağaç miktarı, çeşidi ve alan dağılımı

Ürün	Alan (da)	Ağaç Adedi	Ağaç çeşidi
Tam bodur elma	180	45.000	Granny Smith, Fuji, Gala
Yarı bodur elma	2.750	275.000	Red Chief, Golden, Scarlet, Granny Smith, Fuji, Pink Lady, Gala
Yarı bodur kiraz	1.000	50.000	0900, Lambert
Yarı bodur armut	350	35.000	Deveci, Santa Maria
Yarı bodur şeftali-nektarin	300	15.000	Nektarin, Şeftali
Ceviz		1.200	Oğuzlar

Çizelge 3. Devcei havzası meyvecilik entegrasyon projesi'nin 2037 yılı üretim hedefleri

Ağaç türleri	Ağaç Sayısı (adet)	Verimlilik (%)	Yıllık Üretim Miktarı (ton)
Yarı Bodur Elma	235.000	75	7.625
Tam Bodur Elma	45.000	20	900
Yarı Bodur Armut	35.000	75	2.625
Kiraz	50.000	75	3.750
Vişne	18.750	75	1.406
Şeftali-Nektarin	15.000	50	750
Kayısı	10.000	75	750
Ceviz	1.200	75	48